

GOVERNEMENTSBLAD

VAN

SURINAME

LANDSVERORDENING van 16 februari 1963
houdende voorzieningen in het belang van het behoud van mo-
numenten van geschiedenis, oudheidkunde, kunst en Surinaam-
se architectuur („Verordening historische monumenten”.)

IN NAAM DER KONINGIN!

DE GOUVERNEUR VAN SURINAME,

In overweging genomen hebbende, dat het wenselijk is bij
landsverordening voorzieningen te treffen in het belang van het
behoud van monumenten van geschiedenis, oudheidkunde, kunst
en Surinaamse architectuur;

Heeft, de Raad van Advies gehoord, met gemeen overleg
der Staten, vastgesteld onderstaande landsverordening:

Artikel 1

Voor de toepassing van het bij of krachtens deze landsver-
ordening bepaalde wordt verstaan onder:

een maand: een tijdvak van dertig dagen;

de minister: de Minister van Onderwijs en Volksontwikkeling;

monumenten: onroerende goederen, en delen daarvan, welke, na
aanwijzing overeenkomstig het bepaalde in arti-
kel 3, zijn ingeschreven in het register bedoeld in
artikel 5;

zakelijk

gerechtigden: eigenaars, erfpachters en anderen die een zakelijk
genotsrecht hebben.

Artikel 2

1. Er is een Commissie Monumentenzorg, bestaande uit ten
minste vijf leden.

2. De voorzitter en de overige leden van de commissie worden door de Gouverneur benoemd en ontslagen.

3. Voor benoeming komen uitsluitend personen in aanmerking die geacht kunnen worden voldoende deskundig te zijn op het gebied van de bouwkunde, de historie, de oudheidkunde of de kunstgeschiedenis van Suriname.

4. De commissie heeft tot taak:

- a. de Minister desgevraagd of uit eigen beweging van advies te dienen op het gebied van de toepassing van deze landsverordening;
- b. zich geregeld op de hoogte houden van de toestand, waarin de monumenten zich bevinden en daaromtrent ten minste eenmaal per jaar rapport aan de minister uit te brengen.

5. De Minister voegt aan de commissie een secretaris toe en regelt, voor zover nodig, haar inrichting en werkwijze.

Artikel 3

1. Onroerende goederen of delen daarvan welke naar het oordeel van de Minister uit een oogpunt van geschiedenis, oudheidkunde, kunst of architectuur van bijzondere betekenis zijn, kunnen door hem, de Commissie Monumentenzorg gehoord, worden aangewezen als voorwerpen van monumentenzorg.

2. Het besluit tot aanwijzing wordt te algemener kennis gebracht door plaatsing daarvan in het Gouvernements Advertentieblad. Voorts wordt, indien het betrokken onroerend goed niet aan het Land in eigendom toebehoort, het besluit schriftelijk ter kennis gebracht van de zakelijk gerechtigden tot dat onroerend goed, voorzover zij als zodanig in de openbare registers te boek staan of aan het Land bekend zijn.

Artikel 4

1. Uiterlijk op de dertigste dag na die van de ontvangst van een schriftelijke kennisgeving ingevolge het bepaalde in de laatste volzin van artikel 3 kan iedere zakelijk gerechtigde tot het betrokken onroerend goed een bezwaarschrift, houdende een

uiteenzetting van zijn grieven tegen het besluit tot aanwijzing als voorwerp van monumentenzorg bij de Minister indienen. Als dag van indiening geldt die van verzending.

2. De Minister stelt het bezwaarschrift om advies in handen van de Commissie Monumentenzorg. Hij kan de commissie een redelijke termijn stellen voor het uitbrengen van advies.

3. Na ontvangst van het advies, dan wel na het verstrijken van de daarvoor gestelde termijn, beslist de minister zo spoedig mogelijk op het bezwaarschrift. De beslissing wordt met redenen omkleed en schriftelijk ter kennis van de indiener van het bezwaarschrift gebracht. In geval van afwijking van het advies van de Commissie Monumentenzorg wordt de beslissing met dat advies in het Gouvernements Advertentieblad geplaatst.

4. Indien de Minister, uiterlijk op de dertigste dag na die waarop de indiener van een bezwaarschrift kennis heeft gekregen van een daarop genomen afwijzende beslissing,

een door de betrokkene ondertekende verklaring ontvangt, waaruit blijkt dat deze bezwaar blijft maken tegen de aanwijzing tot voorwerp van monumentenzorg,

bevordert hij de indiening, bij de Staten, van een ontwerp-landsverordening strekkende tot bekrachtiging van die aanwijzing.

Artikel 5

1. De onroerende goederen en delen daarvan, welke overeenkomstig het bepaalde in artikel 3 zijn aangewezen als voorwerpen van monumentenzorg, worden ingeschreven in een openbaar register.

2. Bij of krachtens landsbesluit worden de nodige voorschriften omtrent de inrichting en het beheer van het in het eerste lid bedoelde register vastgesteld.

Artikel 6

Een overeenkomstig artikel 5, lid 1, gedane inschrijving wordt op last van de Minister doorgehaald:

- a. zodra drie maanden zijn verstreken sedert de ontvangst van een bezwaarschrift als bedoeld in artikel 4, lid 1,

tenzij binnen die termijn op het bezwaarschrift is beslist en deze beslissing schriftelijk ter kennis van de indiener is gebracht;

- b. zodra zes maanden zijn verstreken sedert de ontvangst van een verklaring als bedoeld in artikel 4, lid 4, tenzij binnen die termijn een ontwerp-landsverordening, strekkende tot bekrachtiging van de aanwijzing tot voorwerp van monumentenzorg, bij de Staten is ingediend;
- c. zodra de Staten, overeenkomstig artikel 71 van de Staatsregeling van Suriname, kennis hebben gegeven, dat zij een ontwerp als bedoeld onder b niet hebben goedgekeurd;
- d. zodra drie maanden zijn verstreken sedert die waarop de Staten, overeenkomstig artikel 68 van de Staatsregeling van Suriname, kennis hebben gegeven, dat zij een ontwerp als bedoeld onder b hebben goedgekeurd, en niet binnen die termijn vaststelling door de Gouverneur en bekendmaking in het Gouvernementsblad hebben plaats gehad.

Artikel 7.

1. Indien een onroerend goed hetwelk geheel of gedeeltelijk als voorwerp van monumentenzorg is aangewezen wordt gebruikt voor een doel dat volgens de Minister en de Commissie Monumentenzorg strijdig is met het karakter van een monument, geeft de Minister hiervan kennis aan de zakelijk gerechtigden tot het monument in een met redenen omkleed schrijven. Het met het karakter van een monument strijdig gebruik dient te worden gestaakt binnen een door de Minister te bepalen termijn; deze termijn zal ten minste drie en ten hoogste zes maanden bedragen.

2. Voor zover een belanghebbende door het staken van het met het karakter van een monument strijdig gebruik schade lijdt welke niet of niet geheel te zijnen laste behoort te komen, kent de Minister hem op zijn verzoek een naar billijkheid te bepalen schadevergoeding toe.

Artikel 8

Het is verboden, anders dan krachtens een vergunning van de Minister en met inachtneming van de daaraan verbonden voorschriften en beperkingen:

- a. een monument te slopen of af te graven, dan wel het uiterlijk of de structuur daarvan te veranderen;
- b. een monument, hetwelk van de openbare weg af zichtbaar is, op enige wijze geheel of ten dele aan het oog te onttrekken;
- c. op of aan een monument een reclamebord of ander opzichtig voorwerp aan te brengen;
- d. een monument tot een ander doel te bestemmen dan waar toe het diende ten tijde van de inschrijving in het in artikel 5, lid 1 bedoelde register.

Artikel 9

1. De noodzakelijke kosten van onderhoud en herstel van een monument kunnen door de zakelijk gerechtigden op het Land worden verhaald; zulks met uitzondering van kosten welke, in geval van verhuur, krachtens het Burgerlijk Wetboek voor rekening van de huurder komen.

2. Het bepaalde in het eerste lid blijft buiten toepassing, indien en voor zover het betreft kosten van onderhoud of herstel welke voortvloeien uit grove verwaarlozing van het betrokken onroerend goed vóór het tijdstip waarop dit is aangewezen als voorwerp van monumentenzorg.

Artikel 10

Indien een monument bestaat uit een bouwval of uit de resten van een nederzetting, hebben de zakelijk gerechtigden tezamen aanspraak op jaarlijkse vergoeding van de huurwaarde van de grond waarover de aanwijzing tot voorwerp van monumentenzorg zich uitstrekt.

Artikel 11.

1. De zakelijk gerechtigden tot een monument zijn verplicht te gedogen, dat daaraan of daarin van Landswege de door de

Minister nodig geachte werkzaamheden tot onderhoud of herstel worden verricht.

2. Van Landswege gemaakte kosten als bedoeld in de laatste zinsnede van artikel 9, eerste lid, kunnen worden verhaald op de zakelijk gerechtigden, indien deze in verzuim waren tijdig zelf de werkzaamheden tot onderhoud of herstel, waarvoor die kosten werden gemaakt, te verrichten of te doen verrichten.

Artikel 12

1. Aan de zakelijk gerechtigden van onroerende goederen of delen daarvan, welke niet in aanmerking komen voor aanwijzing als voorwerpen van monumentenzorg, doch niettemin uit een oogpunt van geschiedenis, oudheidkunde, kunst of Surinaamse architectuur van zodanige betekenis zijn, dat de instandhouding daarvan gerechtvaardigd is te achten, kan door de Minister op advies van de Commissie Monumentenzorg een bijdrage vanwege het Land in de kosten van onderhoud en herstel worden toegekend.

2. Bij of krachtens landsbesluit kunnen nadere voorschriften omtrent de toekenning van de bijdragen worden vastgesteld.

Artikel 13

1. De Minister kan, de Commissie Monumentenzorg gehoord, terreinen aanwijzen welke in aanmerking komen voor oudheidkundig onderzoek. Artikel 3, tweede lid, is van toepassing.

2. De aanwijzing is gedurende een daarbij te bepalen termijn van ten hoogste drie jaar van kracht.

3. Het is verboden, anders dan krachtens een vergunning van de Minister en met inachtneming van de daaraan verbonden voorschriften en beperkingen, een overeenkomstig de voorgaande leden aangewezen terrein geheel of ten dele af te graven.

4. Ieder is verplicht te gedogen dat op een overeenkomstig het eerste en tweede lid aangewezen terrein oudheidkundig onderzoek van Landswege wordt verricht.

5. Indien door het onderzoek schade wordt toegebracht wordt die schade uit 's Lands kas vergoed.

Artikel 14

1. Voorwerpen van oudheidkundige waarde, gevonden bij een onderzoek als bedoeld in artikel 13, kunnen op aanwijzing van de Minister naar voor hun bewaring geschikte plaats worden overgebracht.

2. De zakelijk gerechtigden tot het betrokken onroerend goed zijn verplicht tot overdracht door levering van de gevonden voorwerpen in eigendom aan het Land en hebben tezamen het recht op een uitkering gelijk aan de waarde van deze voorwerpen.

Artikel 15

1. Overtreding van het bepaalde in artikel 7, lid 1 en artikel 8 wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste een jaar of geldboete van ten hoogste vijf duizend gulden. Het strafbare feit wordt beschouwd als een overtreding.

2. Indien het strafbare feit wordt begaan door of vanwege een rechtspersoon, wordt de strafvervolging ingesteld en de straf uitgesproken tegen hem die tot het feit opdracht gaf of die de feitelijke leiding had bij het verboden handelen.

3. Hetgeen in strijd met het bepaalde in artikel 8 of artikel 13, derde lid, is gesloopt of veranderd, onderscheidenlijk gesteld of aangebracht, kan van Landswege op kosten van de overtreder in de oorspronkelijk staat worden hersteld, onderscheidenlijk worden verwijderd.

Artikel 16.

De burgerlijke rechter is bevoegd kennis te nemen van geschillen omtrent de toepassing van deze landsverordening.

Artikel 17

1. Deze landsverordening treedt in werking op een door de Gouverneur te bepalen tijdstip.

1963

No. 23

2. Zij kan worden aangehaald als „Verordening historische monumenten”.

Gegeven te Paramaribo, de 16de februari 1963.

A. CURRIE.

De Minister van Algemene Zaken
en van Binnenlandse Zaken,

S. D. EMANUELS.

De Minister van Onderwijs en
Volksontwikkeling,

A. J. MORPURGO.

De Minister van Justitie en Politie,

S. RAMBARAN MISHRE.

De Minister van Financiën,

J. SEDNEY.

De Minister van Openbare Werken
en Verkeer,

V. M. DE MIRANDA.

Uitgegeven te Paramaribo, de 16de februari 1963.

De Minister van Binnenlandse Zaken,

S. D. EMANUELS.